

ҲАММАНДАМОН

Шараф имони афсар, муқаддасоти ҳаёти ўст, ки бояд ҳамеша поку беолоиш ҳифзаш намояд. Шараф муқофоти олии тақдир дар саодати афсар буда, оромишу таскিনি калби ў дар ноқомихост.

А.В.СУВОРОВ

№7 (196)
30 июли соли 2022

Нашрияи тарбияи ҳарбию ватанпарастии Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон

СИПАР ВА ҚАЛЪАИ АМНИЯТ

Аз фаъолияти қисми ҳарбии 051056

Дар яке аз ёддоштҳои Александр Суворов хонда будам, ки «ғалабаро санъати ҳарбӣ, ҷасорати лашкаркаш ва ғайрату ҷасури сарбоз таъмин менамояд». Ҳарчанд ин суҳанон даҳсолаҳо пеш гуфта шудааст, вале моҳияту мавқеи худро барои садсолаҳо нигоҳ доштаанд. Далели гуфтаҳои лашкаркаши машҳури русро дар саъю кӯшиши ва ғайрату ҷасорати ҳаёти шахсии қисми ҳарбии 051056 дида, боварӣ ҳосил кардем, ки Тоҷикистони маҳбуб аз чор тараф бо қувваву бозуи ҷавонони ҳузурбу озмуда ҳифз мешавад.

си мардонагиву диловарӣ меомӯзанд.

- Мувофиқи нақшаҳо ва барномаи таълимӣ ҳаёти шахсии қисми ҳарбӣ машғули омӯзишанд, даврати таҳсилоти тобистонаи соли хониши 2022-ро аз худ мекунад. Мо ҳаёти роҳбарикунандаи қисми ҳарбӣ кӯшиши мекунем, ки тамоми аскарон ба дарс фаро гирифта шаванд. Чунки ин давра хеле муҳим буда, заминаи асосии таълим, яъне машғулиятҳои назариявӣ мебошад. Агар сарбоз ин машғулиятҳоро хуб аз худ кунад, мо дар машқҳои амалӣ ва амалии саҳроӣ ҳам натиҷаҳои беҳтар ба даст меорем. Як нимсола наздики 500 соати таълимиро дар бар мегирад. Ба ғайр аз машғулиятҳои шабона, ки бо ҷузъу томи алоҳида гузаронида мешавад. Доништану дуруст иҷро кардани ин машғулиятҳо дар умум омодабошии ҷангири таъмин мекунад,- гуфт командири қисми ҳарбӣ полковники гвардия Абдусалом Одиназода.

иҷро карданд. Қобили зикр аст, ки механик-ронандаҳо, сарбозони қатории гвардия Маҳмудҷон Ҷураев,

сарбозонро ифода мекард. Ҳар кадом бо ифтихор қувваву ҷисми зебову ҷавони худро намоиш меод. Чуноне ки командири рота маълумот дод, бештари сарбозон дар иҷро намудани маҷмуи машқҳои гимнастикӣ, дигар намудҳои варзиши:

Пушида нест, ки тарбияи ҷисмонӣ асоси тайёрии ҷангири ташкил медиҳад. Дар машғулияти пагоҳирӯзии аскарон, ки дар майдони сафороӣ ва майдони варзишии қисми ҳарбӣ сурат гирифт, азму ирода ва зӯру тавони аскарон ҷолибу дидани буд. Ба хусус дар якҷоягӣ, бо як ҳисоб, баробар иҷро намудани машқҳо ҷаззобият, каме ҳайбат ҳам дошта, иттиҳоду сарчамӣ ва мушти зӯри

давидан, турникашӣ, дастхобонӣ, гӯштингири, вазнбардорӣ маҳорату малакаи зарурӣ ба даст овардаанд. Сержанти гвардия Давлатшои Курбонмад ва сарбози қатории гвардия Абдуқаҳор Раҳматзода аз дивизиони артиллерӣ, сарбози қатории гвардия Умедҷони Ҳасан аз ротаи комендантӣ аз ҷумлаи чунин аскаронанд. Онҳо дар мусобиқаҳои варзишии қисми ҳарбӣ, худуди гарнизони

Сӯғд, ки байни ҷузъу томҳои низомӣ ба муносибати ҷашнҳои бузурги давлатӣ гузаронда мешаванд, ҳамеша зафарбанд ва обрӯву эътибори қисми ҳарбиро баланд мебардоранд. Ҷобачогузори ҳаёти шахсии қисми ҳарбӣ мувофиқи реча ва бо иштироки командири қисми ҳарбӣ оғоз гардида, бо қадамзании сафӣ анҷом ёфт. .

Дар идомаи мушоҳида саҳни ҳавлӣ ва майдонҳои ором буд. Қасе ба назар намерасид. Аз суҳбат бо командири қисми ҳарбӣ маълум гардид, ки ҳаёти шахсӣ ҳамашғули таълиманд, дар

Ҳаёти шахсию саргарми омӯзиш дида, оид ба нақшау барномаҳои таълимӣ ҷангӣ ҳам маълумот гирифт. Дар баробари ҳама омодагӣ ва кӯшишу ғайрати ҳаёти шахсӣ масъулини Раёсати тайёрии ҷангири зарур аст, ки дар ин самт нағзониҳои зиёд ворид намоянд...

Дар ротаи таълимӣ ҳам командири взводро машғули дарс бо мутахассисони хурд дарёфтем. Ин ҳаёт аз ҷузъу томҳои қисми ҳарбӣ барои баланд бардоштани маҳорату малакаи ва касбият дар ротаи таълимӣ ҷалб гардидаанд. Дар оянда ҳамчун командири мошин, механик-ронанда ва нишонгир-наворбардор дар мошинҳои зирхпуши ҷангӣ хизматро идома медиҳанд.

Дар яке аз баталёнҳои қисми ҳарбӣ шоҳиди машғулияти ронандагии экипажи мошинҳои зирхпуши ҷангӣ гардидем. Ҳаёти сарбозон аввал дар нуктаҳои таълимӣ чораҳои беҳатариро аз худ намуданд. Сипас, тахти дастури роҳбарони машғулият лейтенанти калони гвардия Абдурахмонзода Ҷаҳонгир, капитанҳои гвардия Ҳабибулло Оймаҳмадов, Ҷаннатullo Хайруллозода дарсро дар тринажор ва баъдан дар майдони ронандагӣ амалӣ

Фирӯз Тағоев, Баҳодур Қаҳҳоров на танҳо барои мустақилона идора кардани техникаҳои вазнини ҷангӣ тайёранд, инчунин барои дар оянда пеш бурдани хизмат, наваскаронро омода мекунад.

Дар баталёни дуҷум тахти назорати подполковники гвардия Фатҳиддин Саъдуллозода, муовини командири взвод сержанти гвардия Давлатшои Сирочиддин машғулияти тактиро дар мавзӯи «отделения дар ҳуҷум» хеле моҳирона гузаронд. Расондани фармони ҷангӣ оғози амали ҳаёти шахсӣ гардид. Ҳарчанд нурҳои офтоб хеле сӯзонун замин тафсон буд, фармони ҷангӣ иҷро шуд. Ҳаёти отделенияи ҷусту ҷолокони ба ҳуҷум гузашта, вазифаҳои ҷангиширо бомуваффақият иҷро кард.

Чуноне ки полковники гвардия Абдусалом Одиназода таъкид кард:

- машғулиятҳо дар ҳама ҷузъу томҳои самаранок ташиқу ба роҳ монда шуда, аз ҷониби масъулини ҷузъу том тахти назорат қарор доранд. Мо кӯшиши мекунем, ки қобилияти омодабошии ҷангӣ ва интизоми ҳарбии ҳаёти шахсию дар сатҳи баланд нигоҳ дорем. Вазифаҳои ҷангӣ, дастуру супоришҳои Сарфармондеҳи Олии Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Фармондеҳи Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистонро саривақт ва сарбаландона иҷро менамоем.

Полковники гвардия
Хайринисо КОМИЛЗОДА

Диққат:
Озмуни Ҷумҳурия-
вии «Тоҷикон» — оинаи
таърихи миллат»

Дар асоси амри Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 7 июли соли 2022, тахти рақами АП-ба ифтихори 115-солагии академик Бобочон Ғафуров соли 2023 озмуни ҷумҳуриявии «Тоҷикон» — оинаи таърихи миллат» баргузор мегардад. Озмунро ҳайати комиссия назорат мекунад ва он дар асоси Низомнома, ҷоизаҳои озмун, саволнома

ва руйхати адабиёти тавсияшавандаи озмуни ҷумҳуриявии «Тоҷикон» — оинаи таърихи миллат» амал мекунад.

Ҳамчунин вазоратҳои маориф ва илм, фарҳанг, Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон, Иттифоқи нависандагони Тоҷикистон, кумитаҳои телевизион ва радио, кор бо ҷавонон ва варзиш, кор бо занон ва оила, Муассисаи давлатии «Китобхонаи милли»-и Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои дар сатҳи баланд доир гардидаани озмуни мазкур чораҳои зарурӣ меандешанд.

Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳо, роҳбарони муассисаҳои илмию

Резаахбор

таҳқиқотӣ, таҳсилоти ибтидоӣ, миёна ва олии касбӣ иҷроӣ талаботи амри мазкурро таъмин намуда, ғолибони озмунро, ки дар даври ҷумҳуриявии озмун барандаи ҷоизаҳо мешаванд, аз ҷиҳати моддӣ ва маънавӣ ҳавасманд мегардонанд.

Инчунин Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҳисоби маблағҳои фонди захиравии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки барои соли 2023 пешбинӣ гардидаанд, ба Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати амалӣ намудани чорабиниҳои мазкур 1 480 000 (як миллиону чорсаду ҳаштод ҳазор) сомонӣ ба таври нақд ҷудо менамояд.

«Қуллаҳои шоирон»

Дар иҷдосияи даҳуми Маҷлиси вакилони халқи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, даъвати шашум номи ду қулла иваз гардид. Қуллаи Маяковский ба номи Шоири халқии Тоҷикистон Мирсаид Миршакар ва қуллаи Октябрский ба номи Шоири халқии Тоҷикистон Мӯъмин Қаноат гузашта шуд ва ин номгузори аз тарафи вакилони халқи вилоят яқдилона дастгирӣ ёфт.

Едовар мешавем, ки моҳи май дар ҷараёни Конфронси илмиву адабӣ ба ифтихори 110-солагии Шоири халқии Тоҷикистон Мирсаид Миршакар ба Раиси ВМКБ Алишер Мирзонабот пешниҳод гардид, ки ду қуллаи қаторқӯҳҳои Помир ба номи шоирони шаҳри ин диёр Мирсаид Миршакар ва Мӯъмин Қаноат номгузори шаванд.

Борши украинӣ - мероси фарҳанги ғайримоддӣ

Фарҳанги пухтани борш (карамшӯрбо)-и украинӣ ба феҳристи мероси фарҳанги ғайримоддӣ ЮНЕСКО — муассисаи СММ оид ба маориф, илм ва фарҳанг шомил гардид.

Борш дар ҷаласаи ғайринавбатии Кумитаи байниҳукумати хифзи мероси фарҳанги ғайримоддӣ, ки 1 июл баргузор гардид, таоми украинӣ эътироф шуд.

Едовар мешавем, ки падави тоҷикӣ шаш сол қабл дар асоси қарори Кумитаи хифзи мероси ғайримоддӣ фарҳангӣ, ки ҷаласаи он 2 декабри соли 2016 дар Ҳабашистон баргузор шуда буд, ба Феҳристи репрезентативии мероси фарҳанги ғайримоддӣ ЮНЕСКО шомил гардида буд.

...Машварат идроку хушёрӣ диҳад

Роҳбарияти қисми ҳарбии 051056-и Гвардияи миллии бо Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилояти Суғд махсусан шаҳри Бӯстон, Раёсати кор бо ҷавонон ва варзиш, аҳли илму адаб ҳамкори мутақобилан судмандро бароҳ монда, бо мақсади баланд бардоштани ҳисси меҳандӯстиву ҳудогоҳӣ, тарбияи ҳарбӣ-ватандӯстӣ ва аз худ намудани донишҳои нав силсилаи суҳбату вохӯрӣ ва ҷорабиниҳои фарҳангиву варзиширо миёни хизматчиёни ҳарбии ҷузъу томҳо доир менамояд. Дар ҳамин радиф, санаи 9 июли соли равон Раиси шаҳри Бӯстон Мавсума Муинӣ бо намояндагони Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилояти Суғд дар майдони сафороии қисми ҳарбӣ бо ҳайати шахсии афсарону сарбозон мулоқот доир намуданд. Раиси шаҳри Бӯстон ба хизмати содиқонаву софдилонии афсарону сарбозони шуҷои Ватан, ки дар ҳифзу ҳимояи Тоҷикистони азиз шабзindaдорӣ мекунад, баҳои арзанда доданд. Ва таъкид намуданд, ки ҳар як фарди ватандӯсти диёр бояд дар пешрафту гул-гулшукуфои ватанӣ маҳбуба-

мон саҳми босазои худро гузорад. Командири қисми ҳарбӣ полковники гвардия Одиназода Абдусалом ба намояндагон барои ташриф ва ироа намудани маърузаҳо изҳори сипос намуда, қайд карданд, ки афсарону сарбозони Гвардияи миллии вазираву уҳдадорҳои базимадоштаро дар ҳамагуна шароит сарбаландона иҷро мекунанд.

Ҳамчунин 18-уми июл дар қисми ҳарбӣ «Рӯзи дарҳои кушод» ташкил гардид, ки дар ин рӯз гуруҳи волидони сарбозон ва намояндагон аз мақомоти марбутаи вилоят ва муовини Раиси шаҳри Кӯлоб Орзу Ҳомидиён ташриф оварданд. Намояндагон ва волидони сарбозон аз шароити хизмати ҳарбӣ, синфҳои таълимӣ, майдонҳои сафороиву варзишӣ, ошхона ва ҷойи ҳоби сарбозон дидан карданд. Албатта, имрӯз шароити хизмат бо дастгириҳои роҳбарияти олии кишвар дар сатҳи хуб қарор дорад. Волидони сарбозон аз буду боши хизмат оғаи пайдо карда, аз ғамхориҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, махсусан Пешвои муаззами миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон, ки ба

хизматчиёни ҳарбӣ таваҷҷуҳи бештар зоҳир менамояд, хушнуду сарфароз гардиданд.

Ҳафтаи равон дар асоси нақша-ҷорабиниҳои самти корҳои сиёсӣ тарбиявӣ дар толори қисми ҳарбӣ бо ҳайати шахсии афсарону сарбозон дар мавзӯи «Терроризму экстремизм ва роҳҳои пешгирии аз он» конференсия гузаронида шуд. Дар конференсия сардори шӯъбаи иттилоот ва робита бо ҷомеаи Гвардияи миллии намояндагон аз Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри Бӯстон, баҳши кор бо ҷавонони шаҳри Бӯстон ва командири қисми ҳарбӣ иштирок намуданд. Меҳмонон ҳар кадом ба минбар баромада, дар мавзӯи мазкур маърузаҳои худро ба саъми ҳозирин расониданд. Қайд гардид, ки терроризму экстремизм зухуроти номатлуб ва вабои аср доништа шуда, дар саросари ҷаҳон таъсири бади худро расонидааст. Ҷомеаи ҷаҳонӣ ҷиҳати аз байн бурдани ин зухурот тамоми роҳҳои истифода мебарад. Ҷумҳурии Тоҷикистон низ ҳамчун субъекти муборизабаранда бар зидди терроризму экстремизм ташаббусҳои зиёд нишон додааст. Сардори баҳши ҷавонон дар шаҳри Бӯстон бо таасуф аз руйхати ҷавонони шаҳри Бӯстон, ки бо ақидаҳои заҳрогин маҳлут шуда, дар давлатҳои чангзада иштирок доранд, маълумот дод.

Дар суҳанронии худ сардори шӯъбаи иттилоот ва робита бо ҷомеаи Гвардияи миллии полковники гвардия Комилзода Хайринисо таъкид намуданд, ки авзои ҷаҳони муосир мураккабу ноустувор ва пешгуинашаванда аст. Бархурди манфиатҳо ҷаҳонро то андозае таҳир кардааст... Дар ин гуна ваъз бояд ҳар як фарди бедордил махсусан ҷавонону хизматчиёни ҳарбӣ хушёру устувор бошанд. Баҳри амалӣ гардидани ҳадафҳои созандаи давлату ҳукумат ва ҳимояи марзҳои Тоҷикистони азиз саҳмгузор бошанд. Ҳар кадом ободиву озодагиро аз остони дари худ оғоз намуда, ҳамеша барои манфиати халқу миллат ва давлати худ кӯшиш менамоянд. Зеро пас аз даҳсолаҳо, баъди сад сол ҳам гурузаву беватан дар кадом давлате, ки ҳаст, дар руйхати вағайраҳо дохил мешавад.

Аз нақшаи кории масъули корҳои сиёсӣ — тарбиявӣ подполковники гвардия Бехзод Раҳимзода маълум гардид, ки чунин ҷорабиниҳо дар қисми ҳарбӣ ва ҷузъу томи он зуд-зуд гузаронида мешаванд.

Қуллаҳои баланди хизмат

Сержанти гвардия Фирдавс Ҳайдаров соли дуум аст, ки дар баталёни қисми ҳарбии 051056 ба ҳайси командири отделения адои хизмат мекунад. ӯ зодаи шаҳри Норақ буда, тирамоҳи соли 2020 ба хизмати Модар-Ватан даъват шудааст.

Чустуҷолокӣ, маърифату донишандӯзӣ, идоракунию роҳбарӣ ва интизоми ҳарбӣ асоси муваффақияти ӯро ташкил додааст. Фирдавс Ҳайдаров курси тайёрии командирони хурдро бо баҳои аъло хатм карда, дар вазифаи аз ҳама пурмасъул яъне командирони отделения иҷрои вазифа дорад. Тавре муовини командирони баталён оид ба корҳои сиёсӣ-тарбиявӣ капитани гвардия Давлатшо Мардоншоев иброз намуд, сержанти гвардия Фирдавс Ҳайдаров ба таълиму тарбияи зердастон, риояи талаботи оинномаҳои ҳарбӣ аҳамияти махсус медиҳад ва онҳоро ба дӯстдоштани Ватан ва дар ҳамагуна ҳолат ҳимоя кардани он раҳнамоӣ мекунад. Дар вақти иҷрои супориши ҷангӣ отделенияро моҳирона идора менамояд.

Дар мусобикаҳои варзишӣ низ яке аз иштирокчиёни фаъол ва бехтарин мебошад. Дар мусобикаи турниркашӣ баҳшида Рӯзи Артиши миллии байни сарбозони баталёни қисми ҳарбӣ ва донишҷӯёни шаҳри Хучанд сазовори ҷойи аввал гардида, бо тӯхфаи хотирмон кадрдонӣ шудааст. Фирдавс Ҳайдаров иштирокчиҳои фаъоли виқторинаҳо дар байни сарбозону сержантони қисмҳои ҳарбии Гвардияи миллии мебошад.

Сержанти гвардия Фирдавс Ҳайдаров ҳамеша кӯшиш бар он дорад, ки бо хизмати содиқонаи хеш ба қуллаҳои баланди хизмати шарафёб гардида, дар ҳифзу ҳимояи Ватан саҳми арзандаи худро гузорад.

Капитани гвардия
Неъматуллои ХОЛИҚ

Генерал-майори мустафӣ
Қаладор БАҚОЕВ

– Барои идора кардани техникаи во-басташуда ва ҳаёти экипажи он командир бояд пеш аз ҳама ҷузъиёти асосии техника, аслиҳаи вобасташуда, таъинот ва хислатҳои ҷангии онро пурра донанд. Зеро командир ҳамоно вақт муваффақ мегардад, ки ҳаёти экипажи вазифаҳои худро бемушкӣ иҷро карда тавонанд. – мегӯяд, командири танк сержанти хурди гвардия Аюбҷон СОДИҚОВ.

Командири муваффақ

Сержанти хурди гвардия Аюбҷон Содиков соли дуом аст, ки дар баталёни қисми ҳарбии 051056-и Гвардияи миллий, воқеъ дар вилояти Суғд хизмати ҳарбиро аз сидки дил ба чо оварда истодааст. Ӯ баъди таҳсил дар ротаи таълимии қисми ҳарбӣ дар курси му-таҳассисони хурди техникӣ вазифаи командири танкро бар ӯҳда дорад. Ҳангоми суҳбат маълум шуд, ки дар оила чор бародаранд ва волидон онҳоро дар руҳияи ватандӯстиву меҳанпарастӣ ба воя расониданд. Бародарон: Содиков Аминҷон дар Вазорати муҳофизоти ҳамоҳангӣ ва Содиков Ҷумҳон дар Қўшунҳои сарҳадии Кумитаи давлатии амнияти миллий қарзи ҷавонмардӣ-хизмати ҳарбиро адо карданд.

Сержанти хурди гвардия Аюбҷон Содиков аз ноҳияи Темурмалики вилояти Хатлон ба хизмат даъват шудааст. Тавре худи ӯ мегӯяд:

– хизмати ҳарбӣ пеш аз ҳама вазифаи аввалиндараҷаи ҳар як ҷавонмарди болиғу қобил мебошад. Ҷавонписар, ки ба синни даъват расид, бояд аз мактаби мардонагӣ гузарад. Баъди адои хизмат ҳамчун марди мустақил дар қору зиндагӣ ҳамагуна масъулиятро метавонад бар ӯҳда гирад.

Муовини командири баталён оид ба тайёрии ҷангӣ, лейтенанти калони гвардия Пайрав Рустамзода саҳми сержанти хурди гвардия Аюбҷон Содиковро дар раванди хизмат, муносибат бо зертобеон ва муошират бо ҳам-хизматон намунаву шоиста арзёбӣ карда, аз хизмати ӯ дар иҷрои вазифаҳои ҷангӣ изҳори қаноатмандӣ намуд.

Капитани гвардия
Неъматуллои ХОЛИҚ

Таҳдиду хатарҳои муосир ба амнияти иттилоотии кишвар

Дар раванди ҷаҳонишавӣ та-шаққули фазои иттилоотии ҷаҳонӣ ва тавсеаи технологияҳои иттилоотӣ ба мушоҳида мерасанд. Ҳамзамон рушди соҳаҳои гуногуни ҷомеа истифодаи технологияҳои иттилоотиро тақозо менамояд. Кайд намудан ба маврид аст, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳдиду хатарҳои муборизаҳои иттилоотӣ ва ҳуҷумҳои иттилоотӣ хеле зиёд ба назар мерасанд.

Рушди технологияҳои иттилоотии коммуникатсионӣ инсониятро бо таҳдиду хатарҳои нав рӯ ба рӯ намуд. Ҷумҳурии Тоҷикистон низ таъсири манфии чунин таҳдидҳоро эҳсос намуда истодааст. Пайдоиши таҳдидҳои иттилоотӣ аз он вобаста аст, ки як зумра неруҳои иҷтимоӣ сиёсӣ ва субъектҳои сиёсати ҷаҳонӣ иттилоот ва технологияҳои иттилоотиро барои амалӣ намудани мақсадҳои стратегии худ истифода намуда истодаанд. Дар ин раванд ташкил намудани ҷангҳои иттилоотӣ, ҳуҷумҳои иттилоотӣ, дуруғпардозӣ ивгоангезӣ ва ғайраҳо ба амал омада истодаанд.

Чунин сурат гирифтани вазъиятро Асосгузори сулҳу ваҳдати миллий-Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

карда, ба-ро-и-гумроҳ-со-хтани-со-к-и-н-о-н-и-мамлакат, ба хусус, ҷавонон ва ба ғайри инҳо аз шабакаҳои интернетӣ васеъ истифода мебаранд. ... Онҳо то ба ҳол аз хоричи кишвар бо тамоми роҳу воситаҳои кўшиш карда истодаанд, ки ҷомеаи моро ноором сохта, фарҳангу мазҳаби бегоноро ба сари мардуми мо таҳмил кунанд».

Бо дарназардошти мубрамияти масъалаи мазкур ва бо мақсади та-шаққули маданияти истифодабарии интернет ва шабакаҳои иҷтимоӣ аз ҷониби хизматчиёни ҳарбӣ, бо ташаббуси сардори шўъбай иттилоот ва робита бо ҷомеаи Фармондеҳии Гвардияи миллий полковники гвардия Хайринисо

Комилзода санаҳои 21-22-юми июли соли ҷорӣ бо ҳайати шахсии ҳарбии 051056 дар мавзӯи «Таҳдиду хатарҳои муосир ба амнияти иттилоот-

ии кишвар» машғулият ташкил ва гузаронида шуд. Дар рафти машғулият доир ба истифодаи оқилона ва эҳтиёткорона аз интернет ва шабакаҳои иҷтимоӣ таъкид гардид. Чунончи, роҳбари машғулият лейтенанти калони гвардия Саидшо Амирзода ибраз намуд:

муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар Паёми солонаи худ 26 январи соли 2021 таъкид намуда, ибраз дошт, ки «пайравони созмонҳои террористиву экстремистӣ барои ноором сохтани вазъият дар ҷомеа ва тафриқаандозиву барангехтани низоъҳои диниву мазҳабӣ кўшиш

«Албатта атрофи масъалаҳои таҳдиду хатарҳои эҳтимоӣ ва воқеии интернету шабакаҳои иҷтимоӣ метавон соатҳо баҳс намуд ва мақсади мо низ инкор намудани аҳамияти интернет ба инсоният нест. Фақат бо пешниҳоди тавсияҳои монанди таблиғи фарҳанги истифодаи дуруст ва мақсадноки интернет ва шабакаҳои иҷтимоӣ, таблиғи оқибатҳои манфии истифодаи нодуруст ва ғайримақсадноки шабакаҳои иҷтимоӣ, назорати оила, ҷомеа ва давлат дар ин самт, маҳдуд намудани имкониятҳои нобалиғон барои дастрасӣ ба унсурҳои номатлуби интернет меҳоме муносибат дар ин самт ба кулӣ тағйир дода шуда, аз дониш, тафаккур ва ақл кор гирифта шавад».

Ҳамчунин, ҳаёти шахсии қисми ҳарбии 051056 бо Сомонаи расмӣ Гвардияи миллий тавассути компютер ва видеопроектор шинос карда шуда, доир ба фаъолият ва имконоти он маълумоти муфассал гирифтанд. Дар баробари ин ба саволҳои иштирокдорон ҷавобҳои қонёқунанда дода шуд. Хотиррасон карда шуд, ки дар Сомонаи расмӣ Гвардияи миллий (www.gmjt.tj) ҳамчунин суроғаи почтаи электронии сомона (gmjt.info.tj@mail.ru) гузошта шудааст, ки ҳар як истифодабаранда имкон дорад ба воситаи он саволу дархостҳои худро ирсол намояд.

«РОДМАРДОН»

Ҷавонгон – неруи амнияти озоиштагӣ

Дар рӯзгори мо хатарноктарин зуҳуроти номатлуб терроризму экстремизм аст, ки онро «вабҳои аср» менаманд. Терроризм дар инкишофи таърихӣ инсоният ҳодисаи нав набуда, ҳанӯз аз замони қадим бо ин усул қувваҳои гуногуни сиёсӣ ҷамъияти даст ба зўри ва даҳшат зада, барои ҳокимият талони меварзиданду тарсонидани одамнорро бо роҳҳои гуногун амалӣ менамуданд. Онҳо қувваҳои гуногуни террорро ҳамчун воситаи мубориза бар зидди душманони худ медонистанд.

Тоҷикистони азизи мо ҳамчун узви созмонҳои байналмилалӣ нисбат ба ин зуҳуроти номатлуб, ки яке аз мавзӯҳои меҳварии доғи рӯз ба шумор меравад, бета-раф набуда, баҳри решакан намудани он ҳамеша талош мебарзад. Беҳтарин ва пуриктивортарин яроқи зидди ин «вабҳои аср» ақли солим мебошад, ки ҳам ин ваборро аз байн мебарду ҳам сатти

роҳаш мешавад. Барои эмин будан аз хатарҳои терроризму экстремизм бояд инсоният бо донишу ҷаҳонбинии васеъ мусаллаҳ бошад аз фитнаангезону дасисабозон дурӣ ҷўяд, чунки ивгогариву дасисачўӣ решаи асосии терроризм мебошад.

Ташвишвар он аст, ки гурӯҳҳои террористиву экстремистӣ маҳз ҷавоннорро ба хизбҳои тундраву хатарзо шомил менамоянд. Омилҳои асосӣ, ки ҷавоннорро ба ин вартаи фалокатбор тела медихад, паст будани маърифат ва номукамал будани ҷаҳонбинии онҳо мебошад. Баъзе ҷавонгон ба муҳочирати меҳнагӣ рафта, фирефтаи тарғибу ташвиқи шабакаҳои интернетии гурӯҳҳои тундрав шуда, бо мақсади дарёфтани маблағи калон озими «Давлатҳои исломӣ» мешаванд. Пас аз ҷан-де онҳо хатоҳои худро дарк ме-кунанд, аммо аз роҳи интиҳобкардаи худ баргашта наметавонанд. Омилҳои дигари шомилшавии ҷаво-

нон ба гурӯҳҳои террористӣ ва экстремистӣ ин аз рӯи ҳавову ҳавас пуштибонӣ кардани онҳо аз дини мубини Ислом мебошад. Ҳол он ки дини мубини Ислом орий аз ҳама зулму ситам буда, адолат, сулҳ, созандагӣ, парҳезкорӣ ва хайру саховатро ташвиқу тарғиб мекунад.

Ҷавонони гумроҳ бо амалҳои номатлуб номи худу миллатро доғдор ва пайвандонро гирифтори ғаму мусибати гарон мегардонанд. Беҳабар аз он ки давлат, миллат, волидайн ва ҳатто ҳаққу ҳамсоя аз ҳар ҷавони наврас умеди комил доранд, чунки дар симои онҳо на танҳо шахсият, балки ворис ва номбардори имрӯзаву ояндаро мебинанд, ки обу гилашон бо обу гили Ватан рабти ногусастанӣ дорад. Онҳо бояд ба арзишҳо ва муқаддасоти миллий арҷ гузоранд, чунки барои ба даст овардани ҳар яке он хуни ҳазорон беғузургон рехтаву номуси ҳазорон боиффатон поймол шудааст. Ба қадри

неъматҳои гаронмоя ба монанди Истиқлол, Ваҳдат, Парчам, Нишон ва давлатдорӣ миллий бояд расид, ки ҳифзи онҳо ҳам қарз, ҳам масъулият ва шарафу номуси ватандорӣ мебошад.

Дар ин ҷода тарбияи ватандӯстӣ ва худшиносии миллии муҳофизони ояндаи Ватан, фарзандони шучою далер, зираку хушёр ва шарафманди миллат басо зарур аст. Зеро ҳадафи тарбияи ватандӯстӣ арҷ гузоштан ба арзишҳои миллию маънавий, фарҳангӣ, таърихӣ, анбанаҳо ва урфу одатҳои ниёкон, корнамоиву қаҳрамоноҳи фарзандони фарзонаи миллат, бузургони илму адаб мебошад.

Аз ин рӯ, ҳар фард сарфи назар аз синну сол бояд баҳри муҳофизати Модар-Ватан ҳамеша омода бошад ва дар роҳи ҳифзи он ҷони худро дарег надорад.

Саодат САТТОРИ

Дарси зиндагӣ

То ном физой, нафси худро кам кун,
Одамгарӣ кун, валек бо одам кун.
Меғуфт даравгаре ба ман вақти дарав:
Чун хўшаи гандум ба замин сар ҳам кун.

Машғал бишавед дар шаби зулмонӣ,
Сўзед, ки олам бишавед нуронӣ.
Бар як худи хуришед гарон аст охир
Бар олами беканор нурафшонӣ...

Бар пири навҷавон бибояд гирифт,
Бар қўриши ошиқон бибояд гирифт.
Бар мотами мурдагон чӣ суд аз гиря?
Бар гуссаи зиндагон бибояд гирифт!

Эй он, ки маро ба кўю барзан бинӣ,
Айбу гунаҳам ҳазор хирман бинӣ,
Бо дидаи таҳқиқ ба худ ҳам бинигар,
Дар худ бинӣ ҳар он чӣ дар ман бинӣ.

Ҳар кас нафси хештан қор кунад,
Боз ор босе гўяду бозор кунад.
Дар даҳр кесе наёфтам, қ-аз раҳи ақл
Аз беҳунариш хеш иқрор кунад.

Лоик ШЕРАЛИ

Бабри барфӣ – сарвати кӯҳҳои Тоҷикистон

Ба Рӯзи байналмилалии паланг бахшида мешавад

Шурӯъ аз моҳи ноябри соли 2010 ҳамасола 29 июл Рӯзи байналмилалии паланг ҷашн гирифта мешавад. Мақсади асосӣ аз таҷлили ин рӯз аз нестшавӣ ҳифзу нигоҳ доштани ин навъи ҳайвон мебошад.

Паланг ҳайвони дарранда буда, ба оилаи гурбашақҳо дохил мешавад. Ин ҷонвар 10 ҳазор сол қабл аз ҷангалзори Сибир ба шимолӣ Чин ва Корея кӯчиши биологӣ намуда, тавассути қаторкӯҳҳои Ҳимолой ба Ҳиндустон, қазираҳои Малайзия, Суматра, Ява, Балӣ ва дигар давлатҳои ҳаммарз бо ин кишварҳо муҳоҷират намудааст.

Солҳои 30-40-уми асри гузашта ҳудуди паҳншавии паланг тӯронӣ тугайзорҳои водихои дарёҳои Панҷ, Вахш, Кофарниҳон, Қизилсу ва Ёхсуро дар бар мегирифт. Ин навъ паланг дар асри гузашта тавассути поёнҳои Амударё ба ҳавзаи дарёи Панҷ ворид гардида, дар инҷо сукунат мекунад. Зеро дар ин ҷо экосистемаи тугайзор ва нимбиёбон барои физиогии паланг тӯронӣ ҷой дошт. Он давра масоҳати физиогии паланг тӯронӣ қариб аз 90 ҳазор гектар замин зиёд буд. Аз ин хотир паланг тӯронӣ тавонист, ки дар ин минтақа то солҳои 1954 насли худро ба 11 сар расонад. Сол то сол масоҳати заминҳои кишварзӣ зиёд гардида, ҳудуди физиогии барои паланг тӯронӣ тангӣ намуд. Дар натиҷа муҳоҷирати биологӣ паланг тӯронӣ аз экосистемаи Тоҷикистон тавассути қисмати поёнҳои дарёи Панҷ ва Вахш амалӣ гардид. Ҳамин тавр, аз соли 1954 сар карда, паланг тӯронӣ экосистемаи табиӣи худро, ки дар қисмати Тоҷикистон буд, тарк намудааст.

Тавре дар ин бора дар «Китоби сурхи Ҷумҳурии Тоҷикистон» омадааст: «Саршумори паланг дар солҳои 50-уми асри гузашта

тамоман маҳдуд ва ба нестӣ расид. Ҷасади охири аз тарафи шикорчиён паррондашудаи паланг дар мамнуъгоҳи «Бешаи палангон» тобистони соли 1953 ба қайд гирифта шудааст. Дар Тоҷикистон паланг тӯронӣ ба рӯйхати ҳайвоноти маҳвардида дохил шудааст. Ҳоло ин навъ паланг дар ягон боғи ҳайвоноти дунё боқӣ намондааст».

Мувофиқи маълумоти мутахассисони соҳа ҳоло дар қисмати баландкӯҳҳои Тоҷикистон паланг барфӣ, ки ба паланг тӯронӣ ягон наздикӣ надорад, паҳн шудааст. Ин аз намуҳои ҳайвонҳои даррандае мебошад, ки дар минтақаҳои барфпӯш ва сард ҳаёт мегузаронад. Ин навъ палангро бабри барфӣ низ меноманд.

«Вақте ки инсоният бабри барфиро мавриди омӯзиш қарор дод, дар аввал саршумори онҳо зиёд ба назар мерасид. Имрӯз бабри барфӣ дар қисмати ҳудудҳои табиӣи махсус муҳофизатшавандаи Тоҷикистон дар экосистемаи табиӣи резервати биосферии Ромит ва экосистемаи табиӣи Мамнуъгоҳи Дашти ҷум, Зоркӯл, қисмати Паркҳои табиӣи миллии Тоҷикистон дар вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, ноҳияи Лахш ва Сангвор сукунат дорад. Ҳоло дар қисмати экосистемаи табиӣи ҳудудҳои махсус муҳофизатшаванда беш аз 152 сар бабри барфӣ ҳифз карда мешаванд. Бабри барфӣ, ки дар Тоҷикистон ҳифз мешавад, нисбат ба бабри барфӣ, ки дар қисматҳои Ҷумҳурии Покистон, Бангладеш, Ҳиндустон ва Россия сукунат дорад, аз рӯи мавҷудияти доғҳои гирд

ва паҳмии панҷаи пойи худ фарқ мекунад. Зеро минтақаи Тоҷикистон кӯҳсор аст. Аз ин рӯ барои дар ин минтақа ҳаракати озод қардан инкишофҳои панҷаҳои пой ба онҳо имконият медиҳад, ки озодона дар қисмати харсангзор ва ноҳамвориҳо ҳаракат намоянд», - гуфт Убайдулло Акрамов.

Ба зикри номбурда, бабри барфӣ, ки дар ҷумҳурии мо сукунат дорад, дар худ доғҳои нисбатан калон дорад, ки он то 5-7 сантиметрро ташкил медиҳад. Ҳолати мӯйина ва маҳину чилдиҳандаи ин навъ паланг Тоҷикистон нисбат ба бабри барфӣ, ки дар қисматҳои Покистон, Афғонистон ва дигар минтақаҳо сукунат мекунад, фарқ мекунад. Ҳамаи ин ба ҷиҳати ғизой вобастагӣ дорад, зеро ҳолати ғизой дар Тоҷикистон баланд мебошад. Имрӯз бабри барфӣ дар Тоҷикистон ба шикори бузи кӯҳии сибирӣ, бузи пармашоҳ, гӯсфанди помирии «Архар» ва дигар ҳайвоноте, ки аз олами наботиҳои серғизо истифода мебаранд, машғул мебошад. Косаҳои сари бабри барфӣ Тоҷикистон хуб инкишоф ёфта, дарозии он аз 15,5 то 17,3 см ва паҳноииаш 12 то 13,5 сантиметр мебошад.

Бабри барфӣ, ки дар Тоҷикистон сукунат дорад, барои беҳтар намудани ҳолати экологӣ, таъмини солимии муҳити зисти Тоҷикистон ва рушди соҳаи шикор аҳамияти иқтисодӣ ва экологӣ дорад. Зеро бабри барфӣ ҳамеша гӯсфанди архареро, ки бемор аст ва вазиғаи биологӣи худро иҷро карда наметавонад, шикор намуда, барои тоза

нигоҳ доштани муҳити зист, намуд ва зернамудҳо дар байни популятсияҳо нақши асосӣ иҷро мекунад. Аз ин рӯ ин навъ ҳайвон барои солим нигоҳ доштани намудҳо нақши муҳим мебошад. Аз ин рӯ дар ҳолати набудани бабри барфӣ аз байн рафтани бузи пармашоҳ, бузи кӯҳии сибирӣ, гӯсфанди помирии Архар ва гӯсфанди бухороии Урия аз эҳтимол дур набуд.

Муовини директори Муассисаи давлатии ҳудудҳои табиӣи махсус муҳофизатшаванда аз он изҳори нигаронӣ намуд, ки ҳоло аз тарафи мақомоти ҳокимияти маҳаллии ноҳияҳои Сангвор, Лахш, Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон барои дар ҳамсарҳадии экосистемаҳои бабри барфӣ ҷойгир намудани чорворо дастгирӣ мекунанд. Ҳоло дар Мамнуъгоҳи «Зоркӯл» дидаву доништа, мақомоти шаҳру ноҳияҳо ба ҳоҷаҳои чорводор иҷозат медиҳанд, ки чорвои худро дар экосистемаи гӯсфанди помирии Архар ва экосистемаи бабри барфӣ чаронанд.

«Дар ин ҳолат аз тарафи чорводорон ба амал омадани шикор низ аз эҳтимол дур нест. Вақте чорводорон чорвои худро дар ин минтақаҳои ҳамсарҳад ҷой мекунанд, касалиҳои замбуруғӣ метавонанд, ки ба ҳайвоноти нодир таъсир расонанд ва ё ҳолати физиогии онҳо кам шавад. Дар натиҷаи кам шудани ғизо

шумораи ҳайвоноти нодир низ коҳиш ёфта, ғизо ба бабри барфӣ низ намерасад. Аз ин рӯ хуб мешуд, ки роҳбарияти мақомоти ҳокимияти маҳаллии инро хуб дарк намоянд ва ҳарчи зудтар ҳолати хоҷагидорӣ ва фаъолияти чорводориро аз ҳамсарҳадии экосистемаҳои бабри барфӣ дур намоянд», - меғӯяд номбурда.

Тоҷикистон кишваре мебошад, ки бабри барфӣ ин минтақаро ҳамчун ҷойи сукунати табиӣи худ интихоб намудааст. Имрӯз аз тарафи Сарвари давлат ва Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон низ супориши қатъӣ дода шудааст, ки ҷойҳои сукунати бабри барфӣ ва ҳаётгузаронии он ба таври васеъ муаррифӣ карда шавад. Зеро ҳоло тавачҷуҳи сайёҳон ба он зиёд равона шудааст.

Тибқи маълумоти илмӣ, дар ҷумҳуриҳои Афғонистон ва Покистон ин навъи ҳайвон аз байн рафта истодааст. Хушбахтона, дар Ҷумҳурии Тоҷикистон популятсияи ин навъи ҳайвон вучуд дошта, он метавонад ба ҷалби сайёҳон дар мамлакат мусоидат намояд.

Ёдовар мешавем, ки саршумори бабри барфӣ дар мамлакатаи мо ҳудуди 250 сарро ташкил медиҳад. Он ба Китоби Сурхи Ҷумҳурии Тоҷикистон дохил карда шуда, шикораш қатъиян манъ карда шудааст.

Холисаи АСОМИДДИН

Моҳи июл яке аз гармтарин моҳи фаслҳои сол буда, гармӣ берун аз эътидол бедодӣ мекунад ва роҳати мардумро аз байн мебарад. Одамон майл ба салқинҷойҳо карда, бештар ба нӯшоқӣ ва меваю сабзавот ниёз доранд ва маъмулан аз хӯрокҳои сабук истифода мекунанд. Ин моҳро чиллаи тобистон (чил рӯзи гармии бештар) низ меғӯянд. Дар чунин гармои шадид меваҳо гуна-гуна мепазанду марҳами ҷони одамон мешаванд. Палакҳои пур аз харбузаву тарбуз, боғҳои пур аз меваҳои шаҳдбор, ползҳои пур аз сабзавот манбаи асосии витаминҳои лозимии организм инсон буда, масъуният бадани инсонро тақвият медиҳанд. Ба қавли дигар дар ин моҳ табиат тӯй дорад. Ҳама ҷо сабуз хуррам, фарвонию арзани, шилдир-шилдири оби ҷӯйборон ва сардии чашмаҳои

ЧАШНИ ТИРГОН

кӯҳсорон зиндагиро боз ҳам ҷаззобу рангин мегардонад. Маҳз одамон дар ин моҳ бештар ба сайёҳат барномада, аз манзараҳои дилрабои кишвар баҳравар мешаванд ва дар фазои кушод ба сар мебаранд. Дар баробари ин аз меваю сабзавот барои зимистон захира мекунанд. Яъне, ғами сардиро дар гармӣ хӯрда, намудҳои гуногуни шарбат, нӯшоқба, мураббо ва консерваҳо тайёр карда, дилпуруна ба сардиҳои даймоҳ омода мешаванд. Дар ин бобат хонадоне нест, ки ташвиш надошта бошад. Қадбонуҳо яке аз дигаре бештар ва хушмазаву лазизтар анвои хӯрдани тайёр карда, дар зарфҳои маҳкам мекунанд. Онҳо қариб аз ҳама намуди меваҳо хушкмева низ

омода мекунад, ки дар хар шароит ва дар ҳама фасли сол истифода бурда мешавад. Ана ҳамин фарвонию арзониро, ки чиллаи тобистон эҳдо намудааст, Тиргон меноманд. Тиргонро мардуми эронинаҷод бо мақсади талаби борон аз Худо, шодоб шудани киштзорҳо ва ба ҳамин васила серҳосил омадани сол қабл аз зуҳури Ислом чашн мегирифтанд.

Тадқиқотҳои олими тоҷик Дилшод Раҳимӣ нишон медиҳад, ки дар ҳақиқат «... Тиргон дар қатори Наврӯзу Меҳргон ва Сада аз куҳантарин чашнҳои мардуми эронитабор ба шумор меравад. Ин чашн дар рӯзи 13-уми моҳи тир, ки он рӯзро низ тир меномиданд, баргузор мегашт». Ба андешаи ӯ Тиргон чашни тобистон-

наи мардумони эронитабор буда, ки мутобиқ ба 1-уми июли тақвими григорианӣ таҷлил мешуд. Ба монанди Наврӯз, Меҳргон ва Сада, доир ба пайдоиши Тиргон далелу ривоятҳои зиёде мавҷуд аст, ки аз атиқӣ будани ин чашн гувоҳӣ медиҳад. Аз ҳамаи ин ривоятҳо бармеояд, ки рамзи асосии чашни Тиргон об пошидан ба хонаву дар, ползу доғҳо ва сарсабз нигоҳ доштани наботот дар фасли гармо мебошад. Маросими махсусе низ бо номи «Обрезгон» дар байни ақвоми эронӣ дар рӯзи чашни Тиргон баргузор мешудааст. Дар ҳақиқат об рӯшноӣ, сарсабзӣ, фарвонию ободист. Бигзор ҳамеша зиндагӣ ободу зебо ва пуршукӯҳ бошад ва чашнҳои миллии ниёгони мо умри абадӣ ёбад.

Саодат САТТОРИ

Муассис:
Гвардияи миллии
Ҷумҳурии Тоҷикистон

сомнаи расмӣ: www.gmjt.tj
E-mail: gmjt.info.tj@mail.ru

Огози нашр:
25 январи соли 2006

Ҳайати таҳрир:

Сардори шӯъбаи иттилоот ва робита бо ҷомеа
полковники гвардия
Ҳайринисо Комилзода,
Неъматулло Ҳолик,
Илоҳичон Насриддинзода,
Саодат Сатторова –
хабарнигорон.

Мушовирон:

Фармондеҳи Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон генерал-лейтенанти гвардия Бобочон Чамолзода, раиси Кумитаи кор бо ҷавонон ва варзиши назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, раиси Иттифоқи ҷавонони Тоҷикистон Раҳмонзода Абдулло Қурбоналӣ, муовини раиси Ҳаракати ҷамъиятии ваҳдати миллии ва эҳёи Тоҷикистон Рудобаи Мукаррам.

Идораи мохнома ба андешаҳои муаллифони маводҳо на ҳама вақт ҷонибдор аст. Масъулияти саҳеҳии санаду иқтибосҳо ба зимми муаллиф аст. Маводҳо аз АМИТ «Ховар» истифода шуданд.

Рӯнома дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти рақами 706 аз 20 январи соли 2006 ба қайд гирифта шудааст.

Дизайн: А. Насриддинов

Суратгир: М. Шоев

Адаби нашр: 500 нусха